

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 15Co/229/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1314208121
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Hajdínová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2022:1314208121.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Hajdínovej a členov senátu JUDr. Evy Mészárosovej a JUDr. Silvie Walterovej, v právnej veci žalobcov: 1. A.. L. L. U. P. F. , E. B. XX.X.XXXX, I. I., W. Č.. XXXX/X, X. A.. U. L. U. P. F. K. Á. , X. D., E. B. XX.X.XXXX, I. I., W. Č.. XXXX/X, 3. O. T. G. N. J. U. P. , E. B. XX.XX.XXXX, I. I., A. Č.. XXXX/X, 4. W. T. G. N. J. U. P. F. K. Á. , X. E., E. B. X.XX.XXXX, I. I., A. Č.. XXXX/X, žalobcovia v I. až 4. rade zastúpení JUDr. Samuelom Baránikom, advokátom v Bratislave, Podjavorinskej č. 7, proti žalovanému: U.. Z. O. W. D. Q. I. C. T. , E. B. XX.XX.XXXX, I. I., P. Č.. XXXX/X, zastúpený spoločnosťou DEDÁK & Partners, s. r. o., Bratislava, Suché mýto č. 1, IČO: 50 735 764, za ktorú koná JUDr. Štefan Dedák, JUDr. Nikoleta Zajko, LL.M., o určenie vecného bremena a iné, s príslušenstvom, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bratislava III. zo dňa 8. decembra 2016, č.k. 17 C 33/2014-156, v znení dopĺňacieho rozsudku Okresného súdu Bratislava III. zo dňa 14. marca 2018, č.k. 17 C 33/2014-250, takto

r o z h o d o l :

I. Rozsudok Okresného súdu Bratislava III. zo dňa 8. decembra 2016, č.k. 17 C 33/2014-156, v znení dopĺňacieho rozsudku Okresného súdu Bratislava III. zo dňa 14. marca 2018, č.k. 17 C 33/2014-250,

- vo výroku, ktorým súd vecné bremeno zriadil,
- vo výroku, ktorým súd uložil žalobcom v I. až 4. rade povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalovanému náhradu za zriadenie vecného bremena,
- vo výroku, ktorým súd zamietol návrh žalovaného na prerušenie konania,

p o t v r d z u j e ;

- vo výroku o trovách konania m e n í tak, že žalobcom v I. až 4. rade spoločne a nerozdielne voči žalovanému p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

II. Žalobcom v I. až 4. rade spoločne a nerozdielne voči žalovanému p r i z n á v a nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1.1. Okresný súd Bratislava III. rozsudkom zo dňa 8.12.2016, č.k. 17 C 33/2014-156, v spojení s dopĺňacím rozsudkom zo dňa 14.3.2018, č.k. 17 C 33/2014-250, I. na parcelách registra „C“ č. XXXXX/XXX-ostatné plochy vo výmere 4159 m², č. XXXXX/XXX-ostatné plochy vo výmere 181 m², č. XXXXX/XXX-ostatné plochy vo výmere 344 m², vedené v LV č. XXX pre okres S., Obec a katastrálne územie X., zriadil v rozsahu vyznačenom v geometrickom pláne č. XX/XXXX (vyhotovený spoločnosťou ZEMEMER, s.r.o., Bratislava, úradne overený Okresným úradom Senec, katastrálnym odborom, dňa 24.2.2016 pod č. 291/2016) vecné bremeno, ktorému zodpovedá

právo prechodu peši a prejazdu motorovými vozidlami v prospech vlastníkov stavieb postavených na parcele registra „C“ č. XXXXX/XXX-zastavané plochy a nádvoría vo výmere 16 m², č. XXXXX/XXX-zastavané plochy a nádvoría vo výmere 65 m²; II. žalobcom uložil povinnosť spoločne a nerozdielne uhradiť žalovanému sumu 1.005,68 € ako primeranú náhradu za zriadenie vecného bremena, do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku; III. zamietol návrh žalovaného na prerušenie konania; IV. zamietol alternatívny petit, ktorým sa žalobcovia domáhali určenia, že na parcelách registra „C“ č. XXXXX/XXX-ostatné plochy vo výmere 4159 m², č. XXXXX/XXX-ostatné plochy vo výmere 181 m², č. XXXXX/XXX-ostatné plochy vo výmere 344 m², vedených v LV č. XXX pre okres S., Obec a katastrálne územie X., vzniklo vydržaním vecné bremeno, ktorému zodpovedá právo prechodu peši a prejazdu motorovými vozidlami v prospech vlastníkov stavieb postavených na parcele registra „C“ č. XXXXX/XXX-zastavané plochy a nádvoría vo výmere 16 m², č. XXXXX/XXX-zastavané plochy a nádvoría vo výmere 65 m²; V. žalobcom priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Vychádzal zo žaloby, ktorou sa žalobcovia domáhali na parcelách registra „C“ č. XXXXX/XXX-ostatné plochy vo výmere 4159 m², č. XXXXX/XXX-ostatné plochy vo výmere 181 m², č. XXXXX/XXX-ostatné plochy vo výmere 344 m², vedených v LV č. XXX pre okres S., Obec a katastrálne územie X., zriadiť v rozsahu vyznačenom v geometrickom pláne č. XX/XXXX vecné bremeno, ktorému zodpovedá právo prechodu peši a prejazdu motorovými vozidlami v prospech vlastníkov stavieb postavených na parcele registra „C“ č. XXXXX/XXX-zastavané plochy a nádvoría vo výmere 16 m², č. XXXXX/XXX-zastavané plochy a nádvoría vo výmere 65 m². Zo žaloby vyplýva, že žalobcovia v 1. a 2. rade sú bezpodielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností vedených pre okres S., Obec a katastrálne územie X., v LV č. XXX ako parcely registra „C“ č. XXXXX/XXX-ostatné plochy vo výmere 302 m², č. XXXXX/XXX-zastavané plochy a nádvoría vo výmere 65 m²; najprv ich užívali na základe nájmovej zmluvy a neskôr ich nadobudli do bezpodielového spoluvlastníctva manželov kúpnu zmluvou uzatvorenou dňa 16.6.1995, evidovanou pod č. V-XXX/XX. Na parcele č. XXXXX/XXX majú od roku 1986 postavenú záhradnú chatu. Žalobcovia v 3. a 4. rade sú bezpodielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností vedených pre okres S., Obec a katastrálne územie X., v LV č. XXX ako parcely registra „C“ č. XXXXX/XXX-ostatné plochy vo výmere 351 m², č. XXXXX/XXX-zastavané plochy a nádvoría vo výmere 16 m²; vlastnícke právo k nim nadobudli právnym úkonom V-XXXX/XX. Na parcele č. XXXXX/XXX majú postavený rodinný dom a garáž. Vlastnícke právo k nehnuteľnosti vedenej v LV č. XXX ako parcela registra „C“ č. XXXXX/XXX-ostatné plochy vo výmere 371 m² nadobudli kúpnu zmluvou evidovanou pod č. V-XXXX/XX zo dňa 9.12.2008. Žalovaný je výlučným vlastníkom susedných nehnuteľností vedených pre okres S., Obec a katastrálne územie X., v LV č. XXX, o.i., ako parcely registra „C“ č. XXXXX/XXX-ostatné plochy vo výmere 4159 m², č. XXXXX/XXX-ostatné plochy vo výmere 344 m², č. XXXXX/XXX-ostatné plochy vo výmere 181 m², ktoré nadobudol kúpnu zmluvou zo dňa 13.10.1998, evidovanou pod č. V-XXXX/XX. Všetky uvedené nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobcov a nehnuteľnosti vo vlastníctve žalovaného sa nachádzajú v tesnej blízkosti, pričom cez parcelu vo vlastníctve žalovaného vedie pôvodná cesta, ktorá bola využívaná žalobcami v 1. a 2. rade a právnymi predchodcami žalobcov v 3. a 4. rade ako prístupová cesta k ich nehnuteľnostiam ešte pred rokom 1986, táto cesta je sčasti pokrytá asfaltovým povrchom, ktorý ešte pred nadobudnutím vlastníckeho práva žalovaného k tomuto pozemku realizovali členovia Slovenského zväzu záhradkárov, ZO v Rovinke, Veľké Jazero II., medzi nimi aj žalobcovia v 1. a 2. rade a právní predchodcovia žalobcov v 3. a 4. rade, každý v sume 5.000,- Sk. K nehnuteľnostiam žalobcov a na nich postaveným stavbám existuje jediný prístup cez príľahlý pozemok vo vlastníctve žalovaného. Z uvedeného dôvodu žalobcovia niekoľkokrát požiadali žalovaného o zmierne vyriešenie situácie týkajúcej sa prístupu k ich nehnuteľnostiam, ale neúspešne; žalovaný odmietol uzavrieť zmluvu o zriadenie vecného bremena, kúpnu zmluvu.

1.2. Právne súd prvej inštancie rozsudok odôvodnil ustanoveniami § 151n ods. 1, ods. 2, ods. 3, § 151o ods. 1, ods. 2, ods. 3 Občianskeho zákonníka, čl. 20 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky. Skutkovo dôvodil tým, že po vykonaní dokazovania zostalo nepochybné, že nehnuteľnosti žalobcov pozostávajú z rodinných domov na jednej ulici, oproti je jazero a jedinou prístupovou cestou k domom je cesta vo vlastníctve žalovaného, a žiadna iná alternatíva prístupu k nehnuteľnostiam žalobcov nie je možná. Pre úspešnosť žaloby o zriadenie práva cesty vo forme vecného bremena je podstatné, že musí spĺňať základné hmotnoprávne podmienky, a to že vlastník stavby nie je súčasne vlastníkom príľahlého pozemku, ktorý umožňuje prístup k stavbe. Prvou podmienkou zriadenia vecného bremena súdom vo forme práva cesty je, že buď celá stavba stojí na cudzom pozemku, alebo stavba síce stojí na pozemku vlastníka stavby, avšak príľahlý pozemok, ktorý umožňuje prístup k stavbe z verejnej komunikácie, je vo vlastníctve inej osoby. Vlastník stavby nemusí byť vlastníkom pozemku, na ktorom stavba stojí, pretože Občiansky zákonník spočíva na zásade, že stavba nie je súčasťou pozemku. Druhou podmienkou na zriadenie vecného bremena súdom spočívajúceho v práve cesty je, že prístup

k stavbe nemožno zabezpečiť inak (najmä na základe zmluvy). Z uvedeného vyplýva, že právo cesty cez cudzí pozemok je núdzovým riešením, keď nemožno iným spôsobom zabezpečiť prístup vlastníka stavby na verejnú komunikáciu. Podmienka, že prístup vlastníka ku stavbe nemožno zabezpečiť inak, nie je splnená, ak vlastník príľahlého pozemku, ktorý má slúžiť ako cesta, ponúkol vlastníkovi stavby, že mu pozemok alebo jeho časť predá alebo že mu zriadi vecné bremeno cesty zmluvou, a to za obvyklú cenu. Ak je k stavbe priamy prístup z verejnej komunikácie, nemožno prostredníctvom práva cesty vynucovať prístup k stavbe aj z inej strany cez príľahlý pozemok patriaci inému vlastníkovi, aj keby tento prístup bol pre vlastníka stavby výhodnejší. Vysvetlil, že vecné bremeno cesty nemôže súd zriadiť, ak žalobca má prístup k stavbe na základe obligačného práva (napr. na základe nájomnej zmluvy) alebo môže na prístup využiť iné pozemky, ktoré má vo vlastníctve. Skutočnosť, že prístup zriadený cez cudzí pozemok na základe práva zodpovedajúceho vecnému bremenu môže byť pre žalobcu pohodlnejší alebo výhodnejší, alebo že by sa nezaobišiel bez stavebných úprav, nemôže mať pre rozhodovanie súdu význam. Súd prvej inštancie v predmetnej právnej veci skonštatoval existenciu všetkých hmotnoprávných podmienok nevyhnutných pre zriadenie vecného bremena súdom v navrhovanom znení. Aj napriek dlhodobým rokovaniam, aj počas konania pred súdom prvej inštancie, k dohode medzi stranami sporu nedošlo. Nehnuteľnosť vo vlastníctve žalovaného je aj teraz využívaná ako prístupová komunikácia, rovnako ako predtým, preto využívať ju na iný účel ako prístupovú komunikáciu nie je možné. Zostalo tiež preukázané, že žalobcovia nemajú inú možnosť dostať sa k svojim nehnuteľnostiam, ako využiť túto prístupovú komunikáciu vo vlastníctve žalovaného, keď z druhej strany cesty pozdĺž všetkých dotknutých nehnuteľností sa nachádza jazero. Na základe uvedeného súd určil vecné bremeno, právo prechodu a prejazdu motorovým vozidlom v prospech žalobcov, v rozsahu určenom geometrickým plánom č. 23/2016 zo dňa 11.2.2016, vyhotovený spoločnosťou ZEMEMER, s.r.o., Bratislava, autorizačne overený dňa 16.2.2016 Ing. U. K., úradne overený Okresným úradom S., katastrálny odbor dňa 24.2.2016, č. XXX/XXXX. Na základe znaleckého posudku Ing. F. O., S., č. XX/XXXX, na stanovenie všeobecnej hodnoty vecného bremena práva prechodu a prejazdu na parcele č. XXXXX/XXX, XXXXX/XXX, XXXXX/XXX, v katastrálnom území X., ktorú znalec určil sumou 1.005,68 €, súd zaviazal žalobcov povinnosťou spoločne a nerozdielne zaplatiť žalovanému ako primeranú náhradu za zriadenie vecného bremena sumu 1.005,68 €, do troch od právoplatnosti rozsudku.

1.3. Návrh žalovaného na prerušenie konania podľa ustanovenia § 162 ods. 1 písm. a/ C.s.p. do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Bratislava III. pod sp.zn. 24 C 206/2016, pretože v prípade, žeby žalobcovia v uvedenom konaní boli úspešní, jemu (Ing. Z. O.) by nesvedčala pasívna vecná legitímácia v tomto súdnom konaní, súd prvej inštancie zamietol. Konanie vedené na Okresnom súde Bratislava III. pod sp.zn. 24 C 206/2016 (o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam dotknutým aj v konaní vedenom pod sp.zn. 17 C 33/2014 proti žalovanému Ing. Z. O.) súd nepovažoval za konanie, v ktorom sa rieši otázka podstatná pre toto konanie. Predmetom tohto sporu je zriadenie vecného bremena k nehnuteľnostiam (in rem), nezávisle od skutočnosti, kto je ich vlastníkom. Aktuálny právny stav (v čase rozhodovania súdu prvej inštancie napadnutým rozsudkom) odôvodňuje pasívnu vecnú legitímáciu žalovaného, a že teda on je nositeľom tých práv a povinností, ktorých sa žalobcovia voči nemu v konaní domáhajú.

1.4. Výrok o trovách konania súd prvej inštancie odôvodnil ustanovením § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, ods. 2 C.s.p. a úspešným žalobcom priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

2.1. Proti tomuto rozsudku (okrem výroku o zamietnutí alternatívneho petitu) podal včas odvolanie žalovaný dôvodiac tým, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam; zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené; rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci; konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Napadnutý rozsudok je zmätočný, nepreskúmateľný; v tejto súvislosti zdôraznil právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Súd prvej inštancie sa nedostatočným spôsobom vysporiadal s ním predloženými dôkazmi a s jeho tvrdeniami, nedostatočným spôsobom odôvodnil zriadenie vecného bremena v prospech žalobcov. Absentuje vyporiadanie sa so skutočnosťami prezentovanými na samotnej ohliadke miesta konanej dňa 27.10.2015. Zabezpečil nákladné auto, ktorým demonštroval priamo na mieste samom prejazd na zákrute hlavnej cesty s vyznačenou zelenou kriedou predpoklad vecného bremena, ktorý sa v značnom rozsahu odlišoval od rozsahu, ktorý požadovali žalobcovia, čo majú preukazovať vyhotovené fotografie z miesta ohliadky. Má za to, že dôkazná sila samotnej ohliadky má minimálne rovnakú dôkaznú silu ako geometrický plán, pričom sa súd s prezentovanými skutočnosťami nevysporiadal a nezaoberal sa názorným príkladom na ilustrovanie zriadenia vecného bremena v najužšom rozsahu, ktorý demonštroval prostredníctvom

nákladného auta. S poukazom na ustanovenie § 366 písm. c/ C.s.p. predložil geometrický plán č. XXXXXXXX-XXX/XX, zo dňa 1.3.2017, vypracovaný znaleckou organizáciou MPGeo s.r.o., ktorý preukazuje, že vecné bremeno nebolo zriadené v nevyhnutnom rozsahu v zmysle Ústavy Slovenskej republiky, pričom postačuje zriadiť vecné bremeno iba cez jednu z parciel v jeho (žalovaného) vlastníctve. Nakoľko súd žiadnym spôsobom nevykonával porovnanie rozsahu zriadenia vecného bremena z geometrického plánu žalobcov a z ohliadky iniciovanej žalovaným, pričom prevzal iba údaje z geometrického plánu žalobcov, má za to, že súd nekonal s odbornou starostlivosťou. Súdom prvej inštancie je tak nedostatočným spôsobom zistený skutkový stav veci a v nadväznosti na to súd zaujal nesprávny právny názor. So zriadením vecného bremena nesúhlasí aj z dôvodu, že neexistujú legálne stavby vo vlastníctve žalobcov.

2.2. Žalobcovia sú vlastníci nehnuteľností vedených pre okres S., Obec a katastrálne územie X., v LV č. XXX, XXX a XXX, ako parcely, pričom iba v LV č. XXX je evidovaná stavba - rozostavaná rekreačná chata (v bezpodielovom spoluvlastníctve žalobcov v I., 2. rade), v LV č. XXX a LV č. XXX žiadna stavba evidovaná nie je, a preto žalobcovia v 3. a 4. rade nedisponujú stavbou v zmysle Stavebného zákona, ku ktorej by bolo možné zriadiť vecné bremeno. Má za to, že žalobcovia o existencii akejkolvek, ani len drobnej, stavby nepredložili žiaden relevantný dôkaz, čím neunesli dôkazné bremeno. V zmysle vyššie uvedených tvrdení nerozumie o akú stavbu sa vo výrokovej časti rozsudku malo jednať s poukazom najmä na parcelu č. XXXXX/XXX-zastavané plochy a nádvoría vo výmere 65 m², nakoľko k uvedenému pozemku neprináleží žiadna stavba, a preto túto časť výroku rozsudku považuje za nesprávnu. Dokonca súd na vykonanej ohliadke konštatoval existenciu rodinných domov, o ktorých sa v konečnom dôsledku žalobcovia žiadnym spôsobom nezmienujú. Keďže v LV č. XXX a č. XXX žiadna stavba - rodinný dom evidovaná nie je, jedná sa o nepovolené stavby bez platného stavebného povolenia a zabezpečenia následnej kolaudácie stavby. Účelom zriadenia vecných bremien v prospech žalobcov v 3. a 4. rade má byť získanie legálneho prístupu k nelegálnym nehnuteľnostiam a následne ich legalizácia. Má za to, že k nepovolenej stavbe nemožno zriadiť vecné bremeno. Ak by mal súd z vykonaného dokazovania jednoznačne preukázané, že ide o nepovolenú stavbu (tzv. „čiernu stavbu“), nemohol by rozhodovať o zriadení vecného bremena k nej, nakoľko k nepovolenej stavbe, ktorá by nemusela spĺňať potrebné technické a iné požiadavky na stavbu (napr. mechanickú odolnosť, stabilitu, požiaru bezpečnosť, ochranu zdravia a životného prostredia a ďalšie), nemohlo by byť zriadené vecné bremeno rozhodnutím súdu bez toho, aby tomu predchádzalo konanie o dodatočnom povolení stavby, kde okrem iného stavebný úrad bude riešiť aj otázku technických a iných požiadaviek na stavbu. V tejto súvislosti poukázal na rozsudky Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 22.1.2008, sp. zn. 22 Cdo 442/2007; Okresného súdu Piešťany zo dňa 23.8.2012, sp. zn. 8 C 207/2010; čl. 15 ods. I, ods. 2 C.s.p., čl. 20 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, § 151o ods. 3 Občianskeho zákonníka, § 43 ods. I zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (Stavebný zákon), § 220 ods. 3 C.s.p. Zastáva názor, že zriadenie vecného bremena v prospech žalobcov nemá oporu v zákone, a teda že súd nepostupoval správne a v intenciách príslušných právnych predpisov a ustálenej judikatúry, keď takéto vecné bremeno zriadil.

2.3. Nestotožnil sa s výškou odplaty za zaťaženie jeho pozemkov a má za to, že táto odplata neodrzkadľuje skutočnú hodnotu pozemkov v danej lokalite. Podľa dostupných informácií pozemky v tejto lokalite a podľa ponúk, ktoré obdržal od viacerých záujemcov a realitných kancelárií, ktoré súdu aj predložil, cena za pozemky v katastrálnom území X. je odhadom 200,-- €/m². V znaleckom posudku ním predloženom znalec určil náhradu za zriadenie vecného bremena z titulu inžinierskych sietí a komunikácie v sume 17.200,-- €. Suma stanovená v znaleckom posudku predloženom žalobcami je niekoľkonásobne nižšia, pričom nezohľadňuje reálny stav výšky predajnej ceny za pozemky v katastrálnom území X.. Opätovne súdu prvej inštancie vytýkal, že nezohľadnil dôkazy ním predložené, ktoré preukazovali oveľa vyššiu hodnotu pozemkov a ani sa nevysporiadal so stanovením výšky odplaty za zriadenie vecného bremena. Považuje za absurdné, aby hodnota za zriadenie časovo neohraničeného vecného bremena bola v sume 1.005,-- €, keď cena za 1 m² pozemku v danej lokalite je v hodnote 200,-- €. Odplatu za zriadenie vecného bremena na jeho nehnuteľnostiach stanovenú v znaleckom posudku Ing. F. O. č. 43/2016 považuje preto za neadekvátnu.

2.4. Namietal tiež neoznačenie verejnej komunikácie, ku ktorej má byť vecné bremeno zriadené a tento nedostatok považuje za podstatnú náležitosť, bez ktorej súd nemal zriadiť vecné bremeno v prospech žalobcov. Žalobcovia neosvedčili nevyhnutnosť zriadenia vecného bremena, keďže existuje predpoklad, že môžu byť aj iné verejné komunikácie, ktoré by mohli oprávňovať žalobcov pristupovať k ich nehnuteľnostiam. Ani s touto skutočnosťou sa súd nevysporiadal a bližšie verejnú komunikáciu nešpecifikoval.

2.5. Nie je splnená ani podmienka, že si prístup k stavbe žalobcovia nemohli zabezpečiť inak, nakoľko aj napriek rozsiahlym rokovaniam, ktoré strany spolu viedli, tieto boli zo strany žalobcov zmarené. Neboli ochotní uhradiť mu obvyklú cenu, ktorú dôvodne požadoval za odpredaj časti pozemkov. Žalobcovia sa špekulatívnym a účelovým konaním snažia zabezpečiť zriadenie vecného bremena prostredníctvom súdu. Niekoľko vhodných ponúk z jeho strany bezdôvodne odmietali. Súd prvej inštancie protichodne skonštatoval, že aj napriek dlhodobým rokovaniam, aj počas konania pred súdom prvej inštancie, k žiadnej dohode medzi stranami sporu nedošlo, no opomenul uviesť, že dohoda nebola uzavretá z dôvodu nevhodnosti na strane žalobcov pristúpiť k nej. Aj keď súd konštatoval nevyhnutnosť naplnenia tejto podmienky, bolo preukázané, že prístup bolo možné zabezpečiť aj inak, napriek tomu zriadil vecné bremeno v prospech žalobcov. Z uvedenej formulácie má jednoznačne vyplývať, že žaloba o zriadenie vecného bremena je núdzovým riešením, ktorá má byť ako nástroj použitá až vtedy, keď iné formy dohody neprichádzajú zo strany vlastníka pozemku do úvahy. V danom prípade však rokoval a mal snahu uzavrieť vec dohodou, preto neobstojí tvrdenie žalobcov, že prístup k verejnej komunikácii, ktorú dodnes neuviedli, nemohli zabezpečiť inak. Na potvrdenie svojho tvrdenia zdôraznil rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 28.8.2007, sp. zn. 22 Cdo 24325/2005. Súd nedôvodne poskytol ochranu strane sporu, ktorá sa snaží prostredníctvom súdu získať neoprávnenú výhodu zriadenia vecného bremena, aby sa tak mohli vyhnúť kúpe časti pozemkov, prípadne nadobudnutia vecného bremena na základe dohody s ním.

2.6. S odkazom na ustanovenie § 151o ods. 3 Občianskeho zákonníka má za to, že geometrický plán má byť súčasťou rozsudku, tento však obsahovou prílohou predmetného rozsudku nie je. Vzhľadom na to, že geometrický plán predstavuje obligatórnu náležitosť rozsudku, bez jeho pripojenia ide o nevykonateľný rozsudok, čo predstavuje vadu, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej. V tejto súvislosti zdôraznil rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 30.8.2005, sp.zn. 22 Cdo 2317/2004. Odvolaciemu súdu navrhol napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť a žalobu zamietnuť.

3.1. Žalobcovia odvolanie nepodali. Vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalovaného navrhli odvolaciemu súdu napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť; žiadali priznať nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Žalovaný nesprávne skutkové zistenia súdom prvej inštancie nešpecifikoval, neuvádzal ani jedno nesprávne skutkové zistenie, ktoré by z vykonaných dôkazov súd prvej inštancie vyvodil. Zo strany žalovaného ide o uplatnenie novôt, čím nahrádza aktivitu, ktorú mal vykonávať v konaní pred súdom prvej inštancie. Nakoľko je súd prvej inštancie povinný svoje skutkové zistenia formulovať jedine z dôkazov, ktoré produkujú v priebehu konania strany a pokiaľ žalovaný žiadne dôkazy neprodukoval, skutkové zistenia súdu prvej inštancie sú správne založené na dôkazoch, ktoré predkladali (žalobcovia). Zdôraznili, že skutkové zistenia sú výsledkom procesnej aktivity strán. K námietkam odvolateľa, že zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, dôvodili, že z pohľadu prípustnosti tohto odvolacieho dôvodu je potrebné vnímať ho v spojitosti s § 366 C.s.p. Odvolateľ pravdepodobne prehliadol rozmer prejednávacieho princípu v občianskom súdnom konaní, a jeho zvýraznenie od účinnosti Civilného sporového poriadku (od 1.7.2016). Pokiaľ by si bol odvolateľ vedomý toho, že súd bez návrhu dôkazy nevykonáva, tak by nemohol súdu prvej inštancie vyčítať, že „mal za to, že súd po vykonanej obhliadke nechá vypracovať vlastný súdny geometrický plán, aby tak zabezpečil nestranný právny názor“ alebo „Súd prevzal iba údaje z Geometrického plánu Žalobcov, a preto máme za to, že súd nekonal s odbornou starostlivosťou.“. Konanie s odbornou starostlivosťou je podľa ustanovenia § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z.z. o advokácii povinnosťou advokáta, nie povinnosťou súdu. Súd musí konať v súlade s procesnými normami a ostatnými zákonmi. Nie je možné, aby odvolateľ svoju vlastnú pasivitu vyčítal súdu. Svoju pasivitu má doznávať tým, že sa snaží v odvolaní dokladať dôkazy, ktoré zanedbal predložiť v konaní pred súdom prvej inštancie. Odvolateľ bol v konaní riadne poučený o povinnosti predkladať dôkazné návrhy v konaní pred súdom prvej inštancie a nijako nevysvetľuje, prečo v odvolaní predkladá nové dôkazy a prečo nebolo možné tieto dôkazy z jeho strany predložiť v konaní pred súdom prvej inštancie. Pokiaľ ide napríklad o odvoláciu námietku smerujúcu k výške odplaty za zriadenie vecného bremena, túto výšku žalovaný ani raz v priebehu konania pred súdom prvej inštancie nenamietal. Vychádzali z toho, že je povinnosťou odvolateľa tvrdiť a preukázať dôvod, pre ktorý uplatňuje novoty v odvolacom konaní. Odvolateľ síce poukazuje ohľadne novôt v odvolacom konaní na § 366 písm. c/ C.s.p., avšak v tejto súvislosti nijako nešpecifikuje vadu, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (pretože nevykonanie nenavrnutých dôkazov pochopiteľne žiadnu vadu nepredstavuje). Na základe uvedeného mali potom za to, že odvolateľ splnenie podmienok

pre prípustnosť novôt v odvolacom konaní netvrdil, nepreukázal, na základe čoho je v súlade s právnou úpravou odvolacieho konania podľa ich názoru potrebné, aby odvolací súd na tieto prostriedky procesnej obrany neprihliadol, pretože neboli uplatnené včas s poukazom na § 154 C.s.p.

3.2. Za neopodstatnené považujú aj tvrdenia odvolateľa v otázke nesprávneho právneho posúdenia veci. Pokiaľ ide o rozsah vecného bremena vysvetlili, že geometrickým plánom, na ktorý sa rozsudok odvoláva, bola zameraná existujúca cesta, po ktorej sa od roku 1985 aj právo cesty realizuje. Táto cesta bola vybudovaná v nevyhnutnom

a primeranom rozsahu, v šírke aj pre nákladné vozidlo (hasičské vozidlá, fekálne vozidlá a pod.) s tým, že nájazd na cestu je širší z dôvodu otáčania vozidiel (jedná sa o tzv. slepú ulicu, ktorá je ukončená bránou so zámkom vo vlastníctve žalovaného). Cesta tak, ako bola zameraná, tvorí jeden funkčný celok, ktorý bol vybudovaný ešte v čase, keď predmetný pozemok bol vo vlastníctve štátu, v správe štátneho podniku Štrkopiesky. Už z toho dôvodu nie je primerané, aby šírka cesty bola zužovaná len z dôvodu, že teraz sa žalovanému zdá, že

s osobnými autami by prešli aj po užšej ceste. Poukázali aj na výpoveď žalovaného na ohliadke, keď uviedol: „...pôvodná cesta bola oveľa širšia. Po nadobudnutí vlastníctva som si oplotil pláž. Cesta bola v čase, keď som ju nadobudol, vyasfaltovaná.“ Ich stavby nie sú a ani neboli čiernymi stavbami, ale vznikli na základe stavebných povolení, stavby však doteraz neboli riadne zapísané do katastra nehnuteľností ako rodinné domy, resp. stavby na rekreáciu, práve z dôvodu, že neboli stavebným úradom skolaudované pre nesúhlas žalovaného ako vlastníka prístupového pozemku. Skutočnosť, že stavby nie sú zapísané v katastri nehnuteľností, je daná tým, že nie je doposiaľ vydané kolaudačné rozhodnutie; neznamena to ale, ako sa mylne domnieva odvolateľ, že ide o nepovolené, čierne, stavby. Ide o riadne dokončené stavby, ktoré čakajú na kolaudáciu, ktorá sa však doposiaľ neuskutočnila pre námietky žalovaného, ktoré sa riešia v konaní pred súdom.

3.3. Námietku odvolateľa, že vo výroku nebola vymedzená verejná komunikácia, ku ktorej sa má zriadiť prístup, považovali za novú, teda neprípustnú, ktorú mal odvolateľ uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie. Aj keby ju však uplatnil, táto požiadavka by musela vyplývať z hmotného práva, čomu tak nie je. Ohliadkou na mieste samom bolo preukázané, že žiadna iná prístupová cesta k ich nehnuteľnostiam nevedie. Pokiaľ ide o možnosť zabezpečenia iného prístupu po právnej stránke, považujú za pravdivé, že strany jednali o možnosti jeho zabezpečenia formou predaja slúžiacich pozemkov, žalovaný však podmienky stále menil, preto sa jednania odďaľovali a v konečnom dôsledku ponúkal odpredaj minoritných spoluvlastníckych podielov za 200,- €/m². Túto ponuku odmietli z dvoch základných dôvodov: 1. pri minoritnom spoluvlastníctve nie je zaručené, že žalovaný ako majoritný spoluvlastník ich nevylúči z užívania postupom podľa ustanovenia § 139 ods. 2 Občianskeho zákonníka; 2. cenu za m², ktorú žalovaný požaduje, považujú za neprimeranú, nakoľko žalovaný predmetné pozemky od štátneho podniku kúpil za 10,- Sk/m², teraz žiada cenu 600-násobne vyššiu. Postup žalovaného tak je v zrejmom rozpore s dobrými mravmi.

3.4. Za irelevantné považujú tvrdenie odvolateľa o existencii tzv. inej vady, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ktorú odvolateľ vidí v tom, že geometrický plán netvorí súčasť rozsudku a v nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozsudku. Zdôraznili, že výrok rozsudku sa presne a nezameniteľne odvoláva na geometrický plán, ktorý majú obidve strany a navyše je uchovaný aj mimo sféry strán - na orgáne katastra, ktorý ho úradne overil a je aj súčasťou súdneho spisu. Na tzv. inú vadu sa v zmysle ustanovenia § 365 ods. 1 písm. d/ C.s.p. prihliada iba vtedy, ak mala v sebe potenciál nesprávneho rozhodnutia vo veci. V prípade nepripojenia geometrického plánu k písomnému vyhotoveniu rozsudku je pripojenie či nepripojenie geometrického plánu bez akéhokoľvek vplyvu na správnosť rozhodnutia.

3.5. Odôvodnenie rozsudku je do značnej miery limitované rozsahom uplatnených prostriedkov procesného útoku a obrany. Keďže žalovaný uplatňuje prostriedky procesnej obrany, v rozpore so zákonom, až v odvolacom konaní, nemohlo odôvodnenie rozsudku na tieto námietky reagovať. Podľa ich názoru je odôvodnenie rozsudku výstižné, jasné a zrozumiteľné, dáva odpovede na všetky podstatné otázky sporu, je preskúmateľné, myšlienkový postup súdu pri zistení skutkového stavu a aplikácii právnych noriem je z odôvodnenia zrejmy a pochopiteľný, dáva vzájomný súvis. Odôvodnenie rozsudku preto považujú za zákonné a v súlade s § 220 ods. 2 C.s.p.

3.6. Vo vzťahu k rozsudku súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým súd nevyhovel návrhu žalovaného na prerušenie konania, nevedeli adekvátne reagovať na podklade podaného odvolania, keďže túto časť odvolania žalovaný neodôvodnil. Odvolateľ síce vytyka súdu prvej inštancie, že nevykonal dôkazy, ktoré majú pre tento spor zásadný význam, neuviedol ale o aké opomenuté dôkazy sa má jednať a pri výpočte odvolacích dôvodov opomenuté dôkazy ani neuviedol.

4.1. Žalovaný vo svojom vyjadrení k vyjadreniu žalobcov nesúhlasil s ich tvrdeniami. Zopakoval, že súd sa dostatočným spôsobom nevysporiadal s jeho dôkaznými prostriedkami prezentovanými na preukázanie nedôvodne požadovaného rozsahu vecného bremena žalobcami, ktorý považuje nad rámec povolený čl. 20 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, ohliadkou na mieste samom. Opätovne poukázal na ustanovenie § 220 ods. 2 C.s.p. dôvodiac, že v odôvodnení rozsudku absentujú vysvetlenia a posúdenia, preto považuje odôvodnenie za nepresvedčivé a nedostatočné.

4.2. V súvislosti s ním predloženým geometrickým plánom v odvolacom konaní uviedol, že tento bol nútený predložiť, nakoľko súd riadne nevzal do úvahy ním prezentované skutočnosti na ohliadke. Geometrický plán má jasne preukazovať, že bolo potrebné rozsah vecného bremena zamietnuť, nakoľko je protiprávny. Odvolací súd by sa mal zaoberať ním predloženým geometrickým plánom, nakoľko ten len podporuje zistenia z ohliadky, na ktorej bol osobne zúčastnený aj súd. Riadnym spôsobom teda špecifikoval chybný postup súdu, ktorý má za následok nesprávne posúdenie prípadu a osvedčil, že podanie odvolania je aj z tohto dôvodu dôvodné. Súd síce prevzal údaje z geometrického plánu žalobcov, avšak žiadnym spôsobom sa nevysporiadal so zriadením vecného bremena v čo najužšom rozsahu tak, ako mu to ukladá zákon. Považuje za nepravdivé tvrdenie žalobcov, že cesta, na ktorej sa má zriadiť právo zodpovedajúce vecnému bremenu, bola vybudovaná v nevyhnutnom a primeranom rozsahu v šírke aj pre nákladné vozidlo. Cesta bola vybudovaná tak, aby pracovníci štátneho podniku mohli s nákladnými autami čo najrýchlejšie pracovať, a teda bola vybudovaná v širšom než nevyhnutnom rozsahu. Z ním predloženého geometrického plánu vyplýva, že vecné bremeno je možné zriadiť v podstatne užšom rozsahu než v rozsahu navrhnutom žalobcami. Tvrdenia žalobcov o tom, že šírka cesty má byť zužovaná len z dôvodu, že teraz sa žalovanému zdá, že s osobnými autami by žalobcovia prešli aj po užšej ceste, považuje za ničím nepodložené tvrdenia. Zastáva názor, že nemôže ísť na jeho ťarchu, že žalobcovia sinezabezpečili právo prístupu pred vydaním nimi tvrdých stavebných povolení. Žalobcovia teda podcenili dôsledné preverenie vlastností pozemkov, ktoré kúpili, a až následne zistili, že im chýba prístupová cesta. Túto situáciu mohli a mali žalobcovia riešiť pred začatím konania o vydanie stavebných povolení. Vecné bremeno má byť v žalobe a vo výroku rozhodnutia označené natoľko určito, aby mohlo byť vykonané v exekučnom konaní. Zastáva názor, že žalobcovia neosvedčili nevyhnutnosť zriadenia vecného bremena, keďže existuje predpoklad, že môžu byť aj iné verejné komunikácie, z ktorých by mohli pristupovať k ich nehnuteľnostiam. Zatiaľ vôbec neuviedli, z ktorej verejnej komunikácie chcú prístup k svojim stavbám. Je vecou žalobcov, aby žalobný návrh riadne špecifikovali. Nemôžu mu vytýkať, že mal povinnosť riadnu identifikáciu verejnej komunikácie namietat' v rámci konania na súde prvej inštancie. Táto požiadavka vyplýva aj z hmotného práva. Súd mal konštatovať absenciu takéhoto tvrdenia a dôkazu a žalobu preto zamietnuť.

4.3. Zopakoval, že sa snažil dohodnúť so žalobcami, tí však všetky jeho snahy negovali, pričom neboli ochotní uhradiť cenu obvyklú za odpredaj pozemkov, ktorú dôvodne požadoval. Sumu určenú v znaleckom posudku vypracovaný na podnet žalobcov považuje za niekoľkonásobne nižšiu, nezohľadňujúcu reálny stav výšky predajnej ceny za pozemky v katastrálnom území Rovinka v blízkosti vodnej plochy. Súd nevzal do úvahy rozhodujúce skutočnosti, žiadnym spôsobom nezohľadnil výšku odplaty, ktorú iba prevzal zo znaleckého posudku. Vo vzťahu ku kúpnej cene nehnuteľností dôvodil, že táto nie je trvalá a jej výška sa pohybuje s pohybom cien na trhu s nehnuteľnosťami. Len preto, že tieto pozemky kúpil za cenu nižšiu, nie je povinný ich odpredať za inú ako obvyklú cenu. Prístup ku stavbám si mali žalobcovia riešiť pred vydaním stavebných povolení a nie sa špekulatívne snažiť prostredníctvom súdu získať neoprávnenú výhodu v podobe zriadenia vecného bremena dodatočne, aby sa tak mohli vyhnúť kúpe časti pozemkov, prípadne nadobudnutia vecného bremena na základe dohody s ním za primeranú odplatu. Minoritné spoluvlastnícke podiely mohli byť riešené v dohode prostredníctvom nemožnosti aplikovania ustanovenia § 139 ods. 2 Občianskeho zákonníka alebo dohody vysokých zmluvných pokút. Súd prvej inštancie pochybil, keď na geometrický plán v rozsudku iba odkázal, pričom nestačí, aby bol geometrický plán súčasťou súdneho spisu, respektíve uložený na orgáne katastra nehnuteľností. Ak súd nepostupoval v rámci tejto a ani iných otázok v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít, mal takýto odklon v zmysle čl. 2 ods. 2 C.s.p. riadne a presvedčivo odôvodniť, čo ale neurobil. Odvolaciemu súdu navrhol rozsudok zmeniť a žalobu zamietnuť. Eventuálne navrhol ho zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Ďalšie vyjadrenia už predložené neboli.

6. Odvolací súd preskúmal vec, súd pritom viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania [§ 470 ods. 1, ods. 2, § 379, § 380 ods. 1 C.s.p. (zákon č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok), ktorým bol s účinnosťou od 1.7.2016 zrušený zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (O.s.p.)], túto prejednal bez nariadenia pojednávania, keďže neboli splnené zákonné podmienky pre jeho nariadenie (nebolo potrebné doplniť, resp. zopakovať dokazovanie, nevyžaduje to dôležitý verejný záujem; § 385 ods. 1 C.s.p.), a dospel k záveru, že odvolaniu žalovaného nemožno priznať úspech. Rozsudok verejne vyhlásil dňa 27. apríla 2022; o termíne verejného vyhlásenia rozsudku boli strany sporu, právni zástupcovia sporových strán, upovedomení zákonným spôsobom (§ 378 ods. 1, § 219 ods. 1, ods. 3, § 385 ods. 1 C.s.p.). Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým súd vecné bremeno zriadil, vo výroku, ktorým súd uložil žalobcom v I. až 4. rade povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalovanému náhradu za zriadenie vecného bremena v sume 1.005,68 €, vo výroku, ktorým súd zamietol návrh žalovaného na prerušenie konania, potvrdil ako vecne a právne správny (§ 387 ods. 1, ods. 2, ods. 3 C.s.p.) a keďže sa stotožňuje s dôvodmi rozsudku ako správnymi, rozsudok odvolacieho súdu už ďalšie dôvody neobsahuje. Na zdôraznenie správnosti rozsudku súdu prvej inštancie odvolací súd ale považuje za potrebné uviesť ešte nasledovné.

7. Pri rozhodovaní odvolací súd vychádzal z vyššie uvedených zákonných ustanovení a zo skutočností, ktoré vyšli najavo vykonaným dokazovaním súdom prvej inštancie a ktoré teda nepochybne existovali v čase vyhlásenia jeho rozsudku; táto zákonná zásada platí aj po nadobudnutí účinnosti Civilného sporového poriadku (§ 383 C.s.p.). Odvolateľ v odvolaní neuvádzal podstatné, rozhodujúce, konkrétne právne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali iné rozhodnutie odvolacieho súdu.

8. Žalobcovia sa žalobou, po jej zmene so súhlasom súdu, domáhali, aby súd na nehnuteľnostiach vedených ako parcely registra „C“ č. XXXXX/XXX-ostatné plochy vo výmere 4159 m², č. XXXXX/XXX-ostatné plochy vo výmere 181 m², č. XXXXX/XXX-ostatné plochy vo výmere 344 m², v LV č. XXX pre okres S., Obec a katastrálne územie X., zriadil v rozsahu vyznačenom v geometrickom pláne č. XX/XXXX (zo dňa 11.2.2016 vyhotovený spoločnosťou ZEMEMER, s.r.o., Bratislava, autorizačne overený dňa 16.2.2016 U. U. K., úradne overený Okresným úradom Senec, katastrálny odbor, dňa 24.2.2016, č. 291/2016) vecné bremeno, ktorému zodpovedá právo prechodu peši a prejazdu motorovými vozidlami v prospech vlastníkov stavieb postavených na parcele registra „C“ č. XXXXX/XXX-zastavané plochy a nádvoria vo výmere 16 m² (vedenej pre okres S., Obec a katastrálne územie X., v LV č. XXX; v bezpodielovom spoluvlastníctve žalobcov v 3., 4. rade); na parcele registra „C“ č. XXXXX/XXX-zastavané plochy a nádvoria vo výmere 65 m² (vedenej pre okres S., Obec a katastrálne územie X. v LV č. XXX; v bezpodielovom spoluvlastníctve žalobcov v 1., 2. rade). Súd prvej inštancie žalobe v tomto rozsahu vyhovel. Na základe vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec správne právne posúdil. Na týchto správnych skutkových zisteniach a posúdení sa nič nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania. Rozsudok obsahuje všetky náležitosti uložené ustanovením § 220 C.s.p. V konaní pred súdom prvej inštancie sa nevyskytla žiadna vada uvádzaná v ustanovení § 380 ods. 2 C.s.p., ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie a na ktorú by musel odvolací súd prihliadať aj keď by nebola v odvolacích dôvodoch uplatnená; takú napokon ani odvolateľ netvrdil.

9.1. Odvolateľ namietal, že súd prvej inštancie sa nedostatočným spôsobom vysporiadal s ním predloženými dôkazmi a tvrdeniami, pričom má za to, že sa jedná o nepreskúmateľný rozsudok. Namietal, že súd nedostatočným spôsobom odôvodnil zriadenie vecného bremena, keď nevzal do úvahy jeho tvrdenia a dôkazy, ako aj to, že sa súd žiadnym spôsobom nevysporiadal so skutočnosťami prezentovanými na samotnej ohliadke miesta konanej dňa 27.10.2015 (žalovaný zabezpečil nákladné auto, ktorým demonštroval prejazd na zákrute hlavnej cesty s vyznačením zelenou kriedou predpoklad vecného bremena v najužšom rozsahu).

9.1.1. Súadne rozhodnutie trpí skutkovými vadami, ak bol nesprávne vytvorený jeho skutkový základ. Táto nesprávnosť môže byť spôsobená chybným vyhodnotením návrhov na vykonanie dôkazov, nesprávnym vyhodnotením vykonaných dôkazov alebo predpoklad „dotvorenia“ skutkového stavu ďalšími prípustnými prostriedkami procesnej obrany či prostriedkami procesného útoku.

9.1.2. Strana sporu má procesnú povinnosť tvrdiť skutočnosti, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie vo veci, súčasne však musí svoje tvrdenie preukázať dôkazmi, keď platí, že dôkaznú povinnosť a s ňou spojené dôkazné bremeno v spore má každý, kto niečo tvrdí (teda aj žalovaný).

9.1.3. Odvolaciu námietku žalovaného týkajúcu sa nevysporiadania sa so skutočnosťami prezentovanými na samotnej ohliadke, odvolací súd nepovažoval za dôvodnú. Občiansky súdny poriadok, účinný do 30.6.2016, ukladal účastníkom konania (stranám sporu) povinnosť označiť dôkazy

na preukázanie svojich tvrdení. V zmysle § 120 ods. 1 O.s.p. súd rozhodol o tom, ktoré z označených dôkazov vykonal. Táto zákonná zásada platí aj po nadobudnutí účinnosti Civilného sporového poriadku (§ 185 C.s.p.), keď upravuje princíp formálnej pravdy, čo znamená, že súd pri rozhodovaní vychádza výlučne z dôkazov, ktoré mu navrhli strany sporu. Súd sa tak nemusí dostať k úplnému zisteniu pravdy, vzhľadom na to, že si o spore môže urobiť svoj obraz iba v rozsahu, v akom mu ho vykreslia strany sporu svojimi tvrdeniami a súvisiacimi dôkazmi. Dôraz sa kladie na procesnú aktivitu strán sporu, čoho dôsledkom je obmedzenie dôkaznej iniciatívy súdu a jej presun takmer bezvýhradne na strany sporu. Neunesenie dôkazného bremena má za následok neúspech v spore. V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že dokazovanie v občianskom súdnom konaní prebieha vo viacerých fázach; od navrhnutia dôkazu cez jeho zabezpečenie, vykonanie a následné vyhodnotenie. Kým navrhovanie dôkazov je právom a zároveň procesnou povinnosťou strán sporu, len súd rozhodne, ktorý z označených (navrhnutých) dôkazov vykonal. Uvedené predstavuje prejav zákonnej právomoci všeobecného súdu korigovať návrhy strán sporu na vykonanie dokazovania sledujúc tak rýchly a hospodárny priebeh konania a súčasne zabezpečiť, aby sa zisťovanie skutkového stavu dokazovaním držalo „v mantineloch“ predmetu konania a aby sa neuberalo smerom, ktorý z pohľadu podstaty prejednávanej veci nie je relevantný. V prípade, že súd odmietne vykonať určitý stranou navrhovaný dôkaz, je jeho zákonnou povinnosťou

v odôvodnení rozhodnutia uviesť, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy (§ 220 ods. 2 C.s.p.).

9.1.4. Odvolací súd prihliadajúc na obsah súdneho spisu a z neho vyplývajúci preukázaný skutkový stav dôvodí, že žalovaný do vyhlásenia rozhodnutia súdu prvej inštancie vo veci samej nenavrhol vykonanie dôkazu, a to ilustrovanie zriadenia vecného bremena v najužšom rozsahu, ktorý predviedol s nákladným autom. Žalovaný namietal, že súd žiadnym spôsobom nevykonal porovnanie rozsahu zriadenia vecného bremena z geometrického plánu žalobcov a z ohliadky iniciovanej žalovaným, pričom iba prevzal údaje z geometrického plánu žalobcov. Ako už bolo vyššie uvedené, súd rozhodne, ktorý z navrhnutých dôkazov vykonal a až v prípade, že súd niektorý z navrhnutých dôkazov odmietne vykonať, je jeho povinnosťou v odôvodnení rozhodnutia uviesť, prečo tento dôkaz nevykonal. Námietku, že sa súd prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí nezaoberal vykonanou názornou ukážkou žalovaného na ohliadke a následne toto neodôvodnil, považuje odvolací súd za bezpredmetnú. Žalovaný zabezpečil len jedno vozidlo; nie viacero vozidiel, ktorých prítomnosť by bola nevyhnutná súčasne napr. pri vážnej, náhodnej, udalosti, na ktorej by museli byť prítomné záchranné zložky (polícia, požiarnici, zdravotníci). Aj po vykonaní ohliadky zostala sporná otázka rozsahu, v akom má byť vecné bremeno zriadené. Žalovaný ale súdu prvej inštancie nenavrhol dôkaz (žaden) na odstránenie jej spornosti. Z tohto dôvodu nebolo ani povinnosťou súdu prvej inštancie sa touto skutočnosťou zaoberať; správne potom vychádzal zo znaleckého posudku č. 23/2016.

9.2. Pokiaľ ide o nové dôkazy predložené žalovaným v odvolacom konaní (geometrický plán č. XXXXXXXX - XXX/XX, vypracovaný dňa 1.3.2017 znaleckou organizáciou MPGeo s.r.o., a znalecký posudok č. XX/XXXX vyhotovený znalcom Ing. X. J.) odvolací súd zdôrazňuje, že v odvolacom konaní spravidla nie sú prípustné nové skutočnosti a dôkazy, ktoré neboli procesnou stranou uplatnené pred súdom prvej inštancie. Prípustnosť je možná len za podmienok ustanovených v § 366 C.s.p. (tie sa týkajú procesných podmienok, vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, odvolateľ ich bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie). Z obsahu spisu vyplýva, že vyššie uvedené dôkazy žalovaný v konaní pred súdom prvej inštancie ani len nespomenul, neoznačil, nepredložil, pričom mu v tom nebránila žiadna prekážka (odvolateľ netvrdil, žeby nejaká prekážka vôbec existovala). Na pojednávaní konanom dňa 8.12.2016 právny zástupca žalovaného predniesol, že nemá návrhy na doplnenie dokazovania. Dôkazy predložené žalovaným v odvolacom konaní tak nie sú, podľa právneho názoru odvolacieho súdu, novotami, ktoré pripúšťa § 366 C.s.p., a preto na ne nemohol prihliadnuť. Rovnako aj Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení zo dňa 11.1.2017, sp.zn. I. ÚS 10/2017, uvádzal, že „v zmysle § 383 C.s.p. je odvolací súd viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie. Právo tzv. novôt v odvolacom konaní je v systéme neúplnej apelácie nastavené reštriktívne ako výnimka z pravidla, že v odvolacom konaní spravidla nie sú prípustné tie prostriedky procesného útoku alebo obrany, ktoré neboli procesnou stranou uplatnené pred súdom prvej inštancie.“

9.3. K odvolacej námietke žalovaného, podľa ktorej k nepovolenej čiernej stavbe nie je možné zriadiť vecné bremeno, odvolací súd odkazuje na ustanovenie § 151o ods. 3 Občianskeho zákonníka, kde je zakotvené oprávnenie súdu zriadiť vecné bremeno v prospech vlastníka stavby spočívajúce v práve cesty cez príľahlý pozemok, ktorý je vo vlastníctve inej osoby. Zákon výslovne nerieši otázku, akú povahu musí mať stavba, ktorej sa má právo cesty týkať. Podľa názoru odvolacieho súdu musí ísť o stavbu, ktorá má charakter dovolenej nehnuteľnosti. Okolnosť, že zriadenia práva cesty cez príľahlý pozemok

sa domáha vlastníka stavby, ktorý si nielenže nezabezpečil prístup k stavbe, ale navyše ide o stavbu nepovolenú (stavbu čiernu), t. j. o stavbu, pri ktorej o povolenie vlastníka podľa stavebného zákona nepožiadala alebo ju stavebnému úradu neohlásila, by bola dôvodom, pre ktorý by súd vecné bremeno práva cesty nezriadil. Zákon nehovorí o tom, na aký účel má slúžiť stavba, ku ktorej sa má vo forme vecného bremena zabezpečiť prístup. Z tohto hľadiska môže ísť o stavbu, ktorá slúži na akýkoľvek účel. Z hľadiska aplikácie ustanovenia § 151o ods. 3 Občianskeho zákonníka nezáleží preto na tom, či stavba slúži na účely bývania, oddychu, podnikania, alebo na verejné účely. Avšak z hľadiska rozsahu práva cesty je dôležitá hospodárska potreba stavby, resp. spôsob a rozsah jej užívania. Na tieto okolnosti musí prihliadať aj súd, ktorý o práve cesty cez príľahlý pozemok rozhoduje. Žalovaný na podporu svojich tvrdení označil rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 22.1.2008, sp. zn. 22 Cdo 442/2007, rozsudok Okresného súdu Piešťany sp. zn. 8 C 207/2010. Okresný súd Piešťany v rozsudku zo dňa 23.8.2012, sp. zn. 8 C 207/2010, ohľadom otázky nepovolenej stavby, tzv. čiernej stavby, skonštatoval, že túto otázku možno riešiť len v rámci správneho konania, na ktoré je príslušný stavebný úrad. Súd nie je oprávnený sám skúmať otázku, či ide o tzv. „čiernu stavbu“, teda nepovolenú stavbu, toto treba preukazovať v správnom konaní v zmysle ustanovení stavebného zákona. Odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že predmetné rozhodnutie riešilo nepovolenú „čiernu stavbu“ nehnuteľnosti, na ktorej sa malo zriadiť vecné bremeno, o čo ale nejde v predmetnej veci. Žalobcovia tvrdili, odôvodnili a napokon preukázali, že stavby realizovali na základe stavebného povolenia, riadne ich dokončili. Kolaudačné rozhodnutie k nim doteraz nebolo vydané (len) z dôvodov na strane žalovaného pre jeho nesúhlas ako vlastníka prístupového pozemku. K žalovaným označenému rozsudku súdu Českej republiky nemožno prihliadať, pretože po rozdelení Českej republiky a Slovenskej republiky je rozdielna právna úprava vrátane judikatúry.

9.4. Žalovaný považoval za nesprávnu výrokovú časť rozsudku súdu prvej inštancie vo vzťahu k parcele č. XXXXX/XXX-zastavané plochy a nádvoría vo výmere 65 m² tvrdiac, že k uvedenému pozemku neprináležia žiadna stavba. V tejto súvislosti odvolací súd vykonanou lustráciou parcely č. XXXXX/XXX mal za preukázané, že na predmetnej parcele sa nachádza rozostavaná rekreačná chata. Na základe tejto skutočnosti, v nadväznosti na dôvody uvádzané v ods. 9.3. tohto rozsudku, odvolací súd považoval aj túto námietku odvolateľa za bezpredmetnú.

9.5. Odvolateľ ďalej namietal výšku odplaty za zriadenie vecného bremena, keď mal za to, že neodzrkadľuje skutočnú hodnotu pozemkov v danej lokalite, keďže podľa dostupných informácií pozemky v tejto lokalite a podľa ponúk, ktoré získal od viacerých záujemcov a realitných kancelárií, ktoré súdu aj predložil, je cena za pozemky v katastrálnom území Rovinka odhadom 200,- € za 1 m²; výška odplaty za zriadenie vecného bremena má byť primeraná ujme, ktorú vlastníka pozemku v dôsledku zriadenia vecného bremena utrpí. Poskytnutie primeranej náhrady je hmotnoprávnou podmienkou pre zriadenie práva cesty, peňažnou náhradou poskytnutou vlastníkovi pozemku za zriadenie práva cesty sa zohľadňuje aj to, že dochádza k právnomu zaťaženiu jeho pozemku. Čo sa týka postupu súdu pri stanovení presnej výšky primeranej náhrady za zriadenie vecného bremena, tento nie je stanovený žiadnym právnym predpisom, a preto je v tomto smere potrebné vychádzať zo záverov, ku ktorým dospela súdna prax. V konaní o zriadenie vecného bremena podľa ustanovenia § 151o ods. 3 Občianskeho zákonníka určí súd výšku primeranej náhrady za jeho zriadenie za pomoci znalca, pričom východiskom úvah znalca by mala byť obvyklá cena, ktorá sa v obdobných miestach (lokalitách) dojednáva za zmluvne zriaďované porovnateľné právo cesty pri súčasnom zohľadnení zaťaženia pozemku jednak z hľadiska vecného (predovšetkým z hľadiska plošného rozsahu zaťaženia, doby trvania zaťaženia, početnosti a spôsobu užívania pozemku oprávnenými osobami, ako aj z hľadiska rozsahu rušenia osôb povinných z vecného bremena pri užívaní pozemku zaťaženého vecným bremenom), ako aj z hľadiska právneho (teda z hľadiska právnych väd znižujúcich všeobecnú cenu nehnuteľnosti vo vlastníctve povinnej osoby dotknutej výkonom práv oprávnených osôb); vzhľadom ku všetkým zmieneným okolnostiam významným pre stanovenie výšky náhrady za zriadenie práva cesty, stanoví znalec výšku náhrady určitým cenovým rozmedzím, ktoré súdu umožní zväžiť ďalšie skutočnosti individualizujúce konkrétny spor účastníkov konania. Pri stanovení náhrady za zriadenie vecného bremena podľa § 151o ods. 3 Občianskeho zákonníka nie je možné vychádzať ani z ceny vecného bremena určeného podľa cenových predpisov ani z ceny, za ktorú by bolo možné dosiahnuť zmluvné zriadenie vecného bremena; je potrebné rozlíšiť hodnotu práva zodpovedajúceho vecnému bremenu na jednej strane a náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva na strane druhej; ich výška nemusí byť rovnaká; preto pri stanovení výšky náhrady je nutné prihliadať ku všetkým okolnostiam veci a je treba predovšetkým zväžiť prečo stavba zostala bez prístupu k verejnej komunikácii ako aj všetky negatívne účinky, ktoré so sebou zriadenie nevyhnutnej cesty pre zaťažený pozemok prinesie; náhrada za zriadenie práva nevyhnutnej cesty zahrňuje aj náhradu za ujmu, ktorú

vlastník pozemku utrpí a to aj tým, že v dôsledku tzv. právnej vady (práva cesty svedčiacej žalobcom) spravidla klesne cena zaťaženého pozemku a stavby na ňom postavenej a že jeho vlastník bude výkonom tohto práva obmedzený v užívaní pozemku, bude narušené jeho súkromie a podobne; nemožno opomenúť skutočnosť že právo cesty sa zriaďuje bez časového obmedzenia; stanovenie výšky náhrady je tak na úvahe súdu, ktorá musí byť riadne odôvodnená; náhrada sa spravidla poskytuje formou jednorazového plnenia; na jednej strane samotné stanovenie hodnoty zriaďovaného vecného bremena je vecou skutkového zistenia, na druhej strane stanovenie kritérií pre určenie výšky náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva zriadením vecného bremena spočívajúceho v práve nevyhnutnej cesty je otázkou právnou. Parcely vo vlastníctve žalovaného, ktoré súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zaťažil vecným bremenom, sú dlhý čas využívané (len) ako cesta, iné využitie nie je možné. Žalovaný vedel čo nadobúda do svojho vlastníctva, na čo nehnuteľnosti slúžia, že majú obmedzené využitie, a teda bol uzrozumený aj s obmedzením jeho vlastníckeho práva. Táto cesta bola vybudovaná v nevyhnutnom a primeranom rozsahu v šírke aj pre vozidlá zabezpečujúce odvoz odpadu, zimnú údržbu ulice, záchranné vozidlá, t.j. ochrana vecí verejných s tým, že nájazd na cestu je širší z dôvodu otáčania vozidiel, nakoľko sa jedná o slepú ulicu, keďže cesta je ukončená bránou so zámkom vo vlastníctve žalovaného. Ani táto odvolacia námietka preto dôvodná nie je.

9.6. Niet pochyb o tom, že medzi stranami sporu existuje spor o výšku sumy za zriadenie vecného bremena v prospech vlastníkov stavieb spočívajúceho v práve užívať nehnuteľnosť (vo vlastníctve žalovaného) ako prístupovú cestu. Vychádzajúc z vyjadrení a dôkazov predloženými stranami sporu je zrejmé, že žalovaný v odvolacom konaní považoval znalcom stanovenú všeobecnú hodnotu za zriadenie vecného bremena za neprimeranú. Namietal, že súd nevzal do úvahy ním predložené dôkazy. Odvolával sa síce na skutočnosť, že podľa dostupných informácií pozemky v tejto lokalite a podľa ponúk, ktoré obdržal od viacerých záujemcov a realitných kancelárií, ktoré súdu predložil, je cena za pozemky v katastrálnom území X. odhadom 200,-- €/m², no žiadne takéto dôkazy žalovaný súdu nepredložil, súčasťou spisu neboli žiadne cenové ponuky záujemcov, či realitných kancelárií. Znalecký posudok č. XX/XXXX, ktorý má potvrdzovať tvrdenia žalovaného o skutočnej hodnote pozemkov, žalovaný predložil ako nový dôkaz až v odvolacom konaní a ako už bolo vyššie uvedené, na tento dôkaz odvolací súd prihliadať nemohol. Nič nebránilo žalovanému znalecký posudok predložiť v konaní pred súdom prvej inštancie, namietat žalobcami uvádzanú výšku odplaty za zriadenie vecného bremena konkrétnymi skutočnosťami a tieto odôvodniť. Súd prvej inštancie potom postupoval vecne a právne správne, keď vychádzal zo znaleckého posudku č. XX/XXXX znalca Ing. F. O., ktorý stanovil všeobecnú hodnotu odplaty za zriadenie vecného bremena spočívajúceho v práve prechodu a prejazdu na parcelách č. XXXXX/XXX, XXXXX/XXX a XXXXX/XXX, v katastrálnom území X., sumou 1.005,68 €, a túto sumu zaviazal žalobcov v I. až 4. rade povinnosťou spoločne a nerozdielne zaplatiť žalovanému. Ani táto odvolacia námietka potom dôvodná nie je.

9.7. Žalovaný v odvolaní vytykal súdu prvej inštancie, že napriek tomu, že v rozsudku konštatoval, že ak podmienka spočívajúca v tom, že prístup k stavbe nemožno zabezpečiť inak, nie je splnená, ak vlastník príslušného pozemku, ktorý má slúžiť ako cesta, ponúkol vlastníčkovi stavby, že mu pozemok alebo jeho časť predá alebo mu zriadi vecné bremeno zmluvou, a to za cenu obvyklú, že opomenul uviesť, že dohoda nebola uzavretá z dôvodu nevhôle na strane žalobcov pristúpiť k nej, preto žalobcovia nespĺnili podmienku, že prístup k stavbe nemohli zabezpečiť inak. Namietal, že žalobcovia mu neboli ochotní uhradiť cenu obvyklú, ktorú dôvodne požadoval za odpredaj časti pozemkov a ktorú aj preukázal. Suma, ktorú žalovaný žiadal za odpredaj pozemkov, niekoľkonásobne prevyšovala hodnotu vecného bremena, ktorú určil znalec v znaleckom posudku. Pri uzavretí zmluvného vzťahu medzi dvomi subjektmi platí zmluvná sloboda, preto jedna zo zmluvných strán nemusí pristúpiť na návrh druhej zmluvnej strany, predovšetkým vtedy, ak oferta je neprimeraná, alebo sa prieči dobrým mravom. Žalobcovia na takúto ponuku nepristúpili, nakoľko ako sami vo vyjadrení uviedli, túto považovali za neprimeranú a v rozpore s dobrými mravmi. Ani táto odvolacia námietka tak dôvodná nie je.

9.8. Žalovaný namietal, že žalobcovia v konaní neoznačili verejnú komunikáciu, ku ktorej má byť vecné bremeno napojené. Túto námietku považoval odvolací súd rovnako za neopodstatnenú. V geometrickom pláne č. 23/2016 je jasne vyznačený rozsah vecného bremena, kde začína a kde končí.

9.9. S odvolacou námietkou žalovaného, podľa ktorého geometrický plán predstavuje obligatórnu náležitosť rozsudku, pričom bez jeho pripojenia ide o nevykonateľný rozsudok, čo spôsobuje vadu, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej, odvolací súd sa nestotožňuje. Žalovaný v tejto súvislosti poukázal na ustanovenie § 151o ods. 3 Občianskeho zákonníka s tým, že mal za to, že ak je právo cesty v rozhodnutí súdu o zriadení vecného bremena vymedzené aj napriek zaťaženému pozemku geometrickým plánom, je geometrický plán súčasťou tohto rozsudku. Podľa ustanovenia § 151o ods. 1 Občianskeho zákonníka vecné bremená vznikajú písomnou zmluvou, na základe závetu v

spojení s výsledkami konania o dedičstve, schválenou dohodou dedičov, rozhodnutím príslušného orgánu alebo zo zákona. Právo zodpovedajúce vecnému bremenu možno nadobudnúť tiež výkonom práva (vydržaním). Na nadobudnutie práva zodpovedajúceho vecným bremenám je potrebný vklad do katastra nehnuteľností. Z ustálenej súdnej praxe možno vyvodíť, že súčasťou takéhoto rozsudku je geometrický plán; neuvedenie vo výroku rozsudku znenie, že geometrický plán je súčasťou rozsudku, nemá vplyv na vecnú a právnu správnosť rozhodnutia súdu v merite veci.

9.9.1. Pre úplnosť a v neposlednom rade na tomto mieste odvolací súd dôvodí, že rozhodnutie súdu prvej inštancie sa nezrušuje preto, aby sa zopakoval proces a odstránili sa formálne vady, ktoré nemôžu privodiť iné rozhodnutie. Z toho vyplýva všeobecný záver, že ak by aj odvolací súd považoval konanie súdu prvej inštancie za pochybenie, potom treba mať na pamäti, že zrušenie rozhodnutia pri pochybení, ktoré nemá vplyv na vecnú a právnu správnosť rozhodnutia v merite veci, nemá za cieľ, aby sa formálne zopakoval postup, ktorý by viedol k takému istému meritórnemu rozhodnutiu. Opačný pohľad by mohol mať až znaky prílišného právneho formalizmu, odporujúceho materiálnemu chápaniu princípu právneho štátu; porovnaj napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 28.1.2015, sp.zn. 6 Cdo 273/2014, m.m. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 6.8.2008, sp. zn. 6 Sžo 15/2008. Strany sporu geometrický plán č. 23/2016 (vyhotovený spoločnosťou ZEMEMER, s.r.o., Bratislava, úradne overený Okresným úradom Senec, katastrálnym odborom dňa 24.2.2016 pod č. 291/2016) majú, fyzické pripojenie daného geometrického plánu k napadnutému rozsudku preto postačí pri jeho zaslaní Okresnému úradu Senec, katastrálny odbor, na vykonanie zápisu v katastri nehnuteľností.

9.10. Vecne a právne správny je rozsudok súdu prvej inštancie aj vo výroku, ktorým súd zamietol návrh žalovaného na prerušenie tohto konania do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Bratislava III. pod sp. zn. 24 C 206/2016. Nehnuteľnosti zaťažené vecným bremenom boli vo výlučnom vlastníctve žalovaného v čase rozhodnutia napadnutým rozsudkom a v nezmenenom rozsahu doteraz. List vlastníctva, verejná listina (§ 205 C.s.p.), jednoznačne deklaruje výlučné vlastníctvo žalovaného; opak preukázaný nie je. Žalovaný je teda nepochybne nositeľom pasívnej vecnej legitímácie v predmetnom súdnom konaní. Na veci nič nemení ani to, ak by v budúcnosti vlastnícke právo k nehnuteľnostiam stratil, keďže ide o vecné bremeno zaťažujúce akéhokoľvek vlastníka (in rem). Aktuálny právny stav v čase rozhodovania súdu je teda taký, že vlastnícke právo k nehnuteľnostiam svedčí žalovanému, a teda on je nositeľom tých práv a povinností, ktorých sa žalobcovia v konaní domáhajú.

10.1. Osobitne ešte vo vzťahu k tvrdeniu odvolateľa v tom, že súd prvej inštancie napadnutý rozsudok, podľa odvolateľa, riadne a vyčerpávajúco neodôvodnil a je preto nepreskúmateľný, odvolací súd uvádza ešte nasledovné. Táto vada, ak by sa skutočne vyskytla, čo sa ale v prejednávanej veci nestalo, by mala za následok porušenie práva strany sporu na spravodlivý súdny proces. V odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, čoho sa žalobcovia domáhali, aké skutočnosti tvrdili, aké dôkazy označili, aké prostriedky procesného útoku použili, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd prvej inštancie riadne, zrozumiteľne a v dostatočnom rozsahu uviedol vecné a aj právne úvahy, na základe ktorých rozhodol, a teda požiadavky uvedené v ustanovení § 220 C.s.p. splnil.

10.2. Obsahom práva na spravodlivý súdny proces (čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky) je umožniť každému bez akejkoľvek diskriminácie reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu vo veci konať a rozhodnúť. Právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav, a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces ale nepatrí právo strany sporu, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04), ani právo na to, aby bola strana sporu pred všeobecným súdom úspešná, teda aby sa rozhodlo v súlade s jej požiadavkami (I. ÚS 50/04). Do obsahu tohto práva nepatrí ani právo strany sporu vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/1997), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá strana sporu (II. ÚS 3/1997, II. ÚS 251/2003). Nie je relevantné tvrdenie odvolateľa o existencii vady, ale len zistenie (záver) súdu, že k tejto vade skutočne došlo (m.m. 8 Cdo 79/2017); vid' tiež rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 1 Cdo 175/2013.

11. Odvolanie žalovaného smerovalo proti rozsudku súdu prvej inštancie aj vo výroku o trovách konania, majúci tiež charakter súvisiaceho výroku (§ 367 ods. 2 veta druhá C.s.p.). Vzhľadom na spôsob rozhodnutia súdu prvej inštancie vo veci samej, rozhodnutie odvolacieho súdu predmetným rozsudkom, žalobcom v I. až 4. rade svedčí nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %. Tento výrok je ale nepresný, nejasný, zvädza k rôznym výkladom, nevyplýva z neho, ako sa žalobcovia podieľajú na nároku na náhradu trov konania. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o trovách konania zmenil (§ 388 C.s.p.) tak, že všetci štyria žalobcovia spoločne a nerozdielne voči žalovanému majú nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (§ 255 ods. 1, § 262 ods. I C.s.p.). Nerozlučné spoločenstvo žalovaných v I. až 4. rade (§ 77 C.s.p.; § 139 ods. I Občianskeho zákonníka) vyplýva z ich nerozlučnej povinnosti zaplatiť žalovanému náhradu za zriadenie vecného bremena, z ich nerozlučného oprávnenia zo zriadeného vecného bremena.

12. Žalobcovia v I. až 4. rade boli úspešní aj v odvolacom konaní, a tak im (rovnako spoločne a nerozdielne) odvolací súd priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % (§ 396 ods. I, § 255 ods. I, § 262 ods. I C.s.p.). Aj o výške trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie postupom podľa ustanovenia § 262 ods. 2 C.s.p.

13. Záverom odvolací súd ešte poznamenáva, že rozhodol bez nariadenia pojednávania dôvodiac ustanovením § 378 ods. I, § 219 ods. 1, ods. 3, § 385 ods. I C.s.p. a už vyššie uvedenými dôvodmi. S dôrazom na to, že nedopíňal dokazovanie, a preto prípadne ďalšie tvrdenia prednesené stranami sporu na pojednávaní na odvolacom súde už nemohli mať vplyv na iné rozhodnutie odvolacieho súdu. Postačovalo preto preskúmanie veci na základe spisovej dokumentácie; strany sporu, predovšetkým odvolateľ, ani nevzniesli žiadny presvedčivý dôkaz potvrdzujúci, že iba ústna časť pojednávania nasledujúca po výmene písomných stanovísk by mohla zaručiť spravodlivé konanie (porovnaj napr. rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 25.4.2002, č. 64336/01, vo veci Lino Carlos VARELA ASSALINO proti Portugalsku; porovnaj tiež rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky napr. vo veci vedenej pod sp.zn. 5 Cdo 218/2009, 3 Cdo 51/2011, 3 Cdo 186/2012, 7 Cdo 56/2011).

14. Odvolací súd prijal rozhodnutie jednohlasne (§ 393 ods. 2 veta druhá Civilného sporového poriadku v spojení s § 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

(1) Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

(2) Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 C.s.p.).

(1) Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak
a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).
(2) Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

(1) Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.
(2) Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

(1) Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.
(2) Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je
a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.
(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.
(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 C.s.p.).
Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C.s.p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C.s.p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C.s.p.).